

PATVIRTINTA
Šilutės Pamario progimnazijos
direktorius 2024 m. kovo 13 d.
įsakymu Nr. V1-66

ŠILUTĖS PAMARIO PROGIMNAZIJOS PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO, TURĖJIMO SU SAVIMI AR PLATINIMO MOKYKLOJE IR JOS TERITORIJOJE SITUACIJOS VALDYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šilutės Pamario progimnazijos psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo mokykloje ir jos teritorijoje situacijos valdymo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas), parengtas vadovaujantis Šilutės rajono savivaldybės mero 2024 m. sausio 30 d. potvarkiu Nr. M1-58 „Dėl psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo Šilutės rajono savivaldybės mokyklose ir jų teritorijose situacijų valdymo algoritmų patvirtinimo“, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento metodinėmis rekomendacijomis, parengtomis 2023 m. balandžio 13 d.

2. Aprašas reglamentuoja progimnazijos darbuotojų veiksmus ugdymo proceso metu (pamokų, pertraukų metu mokykloje, mokyklos teritorijoje, renginių, mokinių išvykų, ekskursijų metu):

2.1. pastebėjus, kad mokinys su savimi turi psichoaktyvių medžiagų (alkoholio, cigarečių, elektroninių cigarečių ir elektroninių cigarečių pildyklių, kitų psichoaktyvių medžiagų), šias medžiagas vartoja ar platina;

2.2. įtarus, kad mokinys yra apsvaigęs / apsinuodijęs psichoaktyviosiomis medžiagomis ir jo sveikatai ar gyvybei gresia pavojus;

2.3. teikiant mokiniui, mokinio šeimai ir mokyklos bendruomenei pagalbą.

3. Apraše vartojamos sąvokos:

3.1. **ankstyvoji intervencija** – psichologinės, socialinės pedagoginės pagalbos priemonės, taikomos mokiniams po to, kai nustatoma, kad jie vartoja psichiką veikiančias medžiagas, skirtos skatinti nevartoti šių medžiagų;

3.2. **apsinuodijimas** – patologinė organizmo būklė, kurią sukelia narkotinių, psichotropinių, kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimas;

3.3. **apsvaigimas** – psichikos būseną ar elgesio sutrikdymas, kuriuos sukelia pavartotos narkotinės, psichotropinės, kitos psichiką veikiančios medžiagos;

3.4. **medicininė apžiūra** – specialių žinių ir reikiamą kvalifikaciją turinčių visų rūšių asmens sveikatos priežiūros įstaigų asmens sveikatos priežiūros specialistų, kuriems Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka suteikta teisė atlikti medicininę apžiūrą, atliekami veiksmai, kuriais nustatoma, ar vaikas vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, apsinuodijęs jomis;

3.5. **psichoaktyviosios medžiagos** – tokios medžiagos, kurios veikia žmogaus psichiką ir sukelia sveikatos bei elgesio sunkumus. Šių medžiagų grupei priklauso ne tik narkotinės, psichotropinės medžiagos, bet ir alkoholis, nikotinas, kofeinas, raminamieji, migdomieji vaistai.

3.6. **sveikatos priežiūros paslaugos** – vaiko sveikatos būklės vertinimas, psichikos ir elgesio sutrikimų diagnostika, gydymas ir slauga;

3.7. **vaikas** – žmogus, neturintis 18 metų, išskyrus tuos atvejus, kai Lietuvos Respublikos įstatymai numato kitaip;

3.8. **vaiko atstovai pagal įstatymą** – tėvai, įtėviai, globėjai, rūpintojai;

3.9. **visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, vykdamas sveikatos priežiūrą mokykloje**, – asmuo, įgijęs visuomenės sveikatos priežiūros specialisto profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

II SKYRIUS

REAGAVIMAS Į PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ TURĖJIMO SU SAVIMI, VARTOJIMO AR PLATINIMO SITUACIJAS

4. Vadovaujantis tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo 16¹ straipsniu, Lietuvos Respublikoje draudžiama asmenims iki 18 metų rūkyti (vartoti) ir turėti cigaretes, elektronines cigaretes ir elektroninių cigarečių pildykles; vadovaujantis 19 straipsnio 1 ir 5 dalimis, Lietuvos Respublikoje draudžiama asmenims iki 18 metų rūkyti (vartoti) tabako gaminius ar jų turėti, o asmenims nuo 18 metų rūkyti (vartoti) draudžiama visose švietimo įstaigose ir jų teritorijose.

5. Progimnazijos darbuotojui pastebėjus, kad mokinys mokykloje ir (ar) jos teritorijoje su savimi turi, vartoja ar galimai platina psichoaktyvias medžiagas (alkoholį, cigaretes, elektronines cigaretes, elektroninių cigarečių pildykles ir kitas psichoaktyvias medžiagas) kuo skubiau informuoja apie tai progimnazijos administraciją arba socialinį pedagogą.

6. Progimnazijos administracija arba socialinis pedagogas:

6.1. inicijuoja pokalbį su mokiniu. pokalbyje dalyvauja administracijos atstovas ir socialinis pedagogas;

6.2. pokalbio metu išsiaiškinus, kad mokinys turi psichoaktyvių medžiagų (alkoholio, cigarečių, elektroninių cigarečių ir elektroninių cigarečių pildyklių, kitų psichoaktyvių medžiagų) ir mokiniui sutikus parodyti daiktus (vadovaujantis mokymo sutarties priedu), socialinis pedagogas ar progimnazijos administracijos atstovas paima turimus draudžiamus daiktus ir užfiksuoja Mokinio elgesio pažeidimo akte;

6.3. neradus pas mokinį draudžiamų medžiagų ir daiktų arba nesutikus parodyti, informacija taip pat užfiksuoja Mokinio elgesio pažeidimo akte;

6.4. Tamo žinute ir telefono skambučiu / sms žinute informuoja mokinio atstovus pagal įstatymą (tėvus, tėvius, globėjus, rūpintojus) apie vykusį pokalbį su mokiniu, jei draudžiamų medžiagų, daiktų nebuvo rasta;

6.5. kviečia mokinio atstovus pagal įstatymą (tėvus, tėvius, globėjus, rūpintojus) į mokyklą, jei draudžiamų medžiagų ar daiktų buvo rasta arba nesutiko jų parodyti;

6.6. pokalbio metu su mokiniu, jo atstovais pagal įstatymą, dalyvaujant socialiniam pedagogui ir administracijos atstovui, mokinys ir jo atstovai pagal įstatymą informuojami apie mokymosi sutarties, mokinio elgesio taisyklių pažeidimą, taikomas drausmines priemones ir paaiškinama, kad surinkta informacija ir draudžiamos medžiagos, daiktai perduodami policijos komisariatui, informacija – Valstybės vaiko teisių apsaugos tarnybai, pildomas tėvų (tėvių, globėjų, rūpintojų) apsilankymo mokykloje aktas;

6.7. parengia pranešimą apie įvykį, prideda paimtus daiktus ir kitus įrodymus, perduoda policijos komisariatui.

7. Progimnazijos administracija:

7.1. informuoja apie įvykį visuomenės sveikatos specialistą, vykdančią sveikatos priežiūrą mokykloje, jo darbo metu;

7.2. informuoja apie įvykį Vaiko gerovės komisiją, kuri sustiprina prevencinę veiklą mokykloje: organizuoja prevencines veiklas ir tikslinę prevenciją (jei reikia) kartu su bendruomenės pareigūnu;

7.3. parengia informaciją ir informuoja mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus) per elektroninį Tamo dienyną pakartotinai apie draudžiamų medžiagų ir daiktų turėjimą mokykloje ir (ar) jos teritorijoje ir pasekmes.

II SKYRIUS

REAGAVIMAS Į SITUACIJĄ, KAI MOKINYS YRA APSVAIGĘS / APSINUODIJĘS PSICHOAKTYVIOMIS MEDŽIAGOMIS MOKYKLOJE IR (AR) JOS TERITORIJOJE

8. Mokyklos darbuotojai įtarę, kad mokinys mokykloje ir (ar) jos teritorijoje yra **apsvaigęs / apsinuodijęs** psichoaktyviomis medžiagomis ir jo sveikatai ar gyvybei gresia pavojus:

8.1. nedelsdami suteikia mokiniui pirmąją medicininę pagalbą, vadovaujantis mokyklos pirmosios pagalbos organizavimo tvarka;

8.2. nedelsdami apie tai informuoja socialinį pedagogą, progimnazijos administraciją, visuomenės sveikatos specialistą, vykdančią sveikatos priežiūrą mokykloje.

9. Progimnazijos administracija arba socialinis pedagogas:

9.1. telefonu skubiai apie tai informuoja mokinio atstovus pagal įstatymą (tėvus, tėvius, globėjus, rūpintojus);

9.2. mokinį vežant į asmens sveikatos priežiūros įstaigą, jį lydi visuomenės sveikatos specialistas, vykdančias sveikatos priežiūrą mokykloje, arba socialinis pedagogas, arba progimnazijos administracijos atstovas ar kitas paskirtas asmuo ir lieka su nukentėjusiuoju, kol atvyks informuoti telefonu mokinio atstovai pagal įstatymą (tėvai, tėviai, globėjai, rūpintojai) arba jų įgaliotas asmuo;

9.3. nepavykus susisiekti su vaiko įstatymiais atstovais, informuoja Vaikų teisių apsaugos skyrių pagal mokinio gyvenamąją vietą;

9.4. nedelsdami, bet ne vėliau nei per 24 val. informuoja apie mokinio apsinuodijimą psichiką veikiančiomis medžiagomis:

9.4.1. teritorinės policijos įstaigą;

9.4.2. Vaikų teisių apsaugos skyrių pagal mokinio gyvenamąją vietą;

9.4.3. Šilutės Švietimo, sporto ir kultūros skyrių;

9.5. informuoja apie įvykį Vaiko gerovės komisiją.

10. Vaiko gerovės komisija:

10.1. organizuoja tolesnę pagalbą mokiniui ir jo atstovams pagal įstatymą (tėvams, tėviams, globėjams, rūpintojams), ir visai mokyklos bendruomenei;

10.2. sustiprina prevencinę veiklą mokykloje: organizuoja prevencines veiklas ir pokalbius atskirose klasėse ir tarp mokyklos darbuotojų;

10.3. parengia informaciją ir informuoja mokinių atstovus pagal įstatymą (tėvus, tėvius, globėjus, rūpintojus) per elektroninį Tamo dienyną pakartotinai apie draudžiamų medžiagų ir daiktų turėjimą mokykloje ir (ar) jos teritorijoje ir pasekmes.

III SKYRIUS

TOLESNĖS PAGALBOS TEIKIMO MOKINIUI, MOKINIO ŠEIMAI IR MOKYKLOS BENDRUOMENEI

11. Mokyklos visuomenės sveikatos priežiūros specialistas informuoja mokinį bei jo atstovus pagal įstatymą (tėvus, tėvius, globėjus, rūpintojus):

11.1. apie asmens sveikatos priežiūros paslaugas ir psichologines konsultacijas teikiančias institucijas, įstaigas, organizacijas (įstaigų sąrašą, adresus, telefonus, teikiamas paslaugas);

11.2. apie galimybę dalyvauti Ankstyvosios intervencijos programoje;

11.3. inicijuoja susitikimus su mokiniu ir jo atstovais pagal įstatymą, kad jie kreiptųsi dėl dalyvavimo programoje savanoriškai.

12. Mokyklos Vaiko gerovės komisija (VGK):

12.1. VGK posėdyje aptaria mokinio elgesį kartu su mokinio atstovais pagal įstatymą (tėvais, tėviais, globėjais, rūpintojais), numato tolimesnius mokinio elgesio korekcijos veiksmus;

12.2. skatina mokinio atstovus pagal įstatymą daugiau dėmesio skirti savo vaikams, pažinti jų poreikius, vaiko raidos ypatumus, formuoti sveiką gyvenimą šeimoje, stiprinti vaikų fizinę ir psichinę sveikatą;

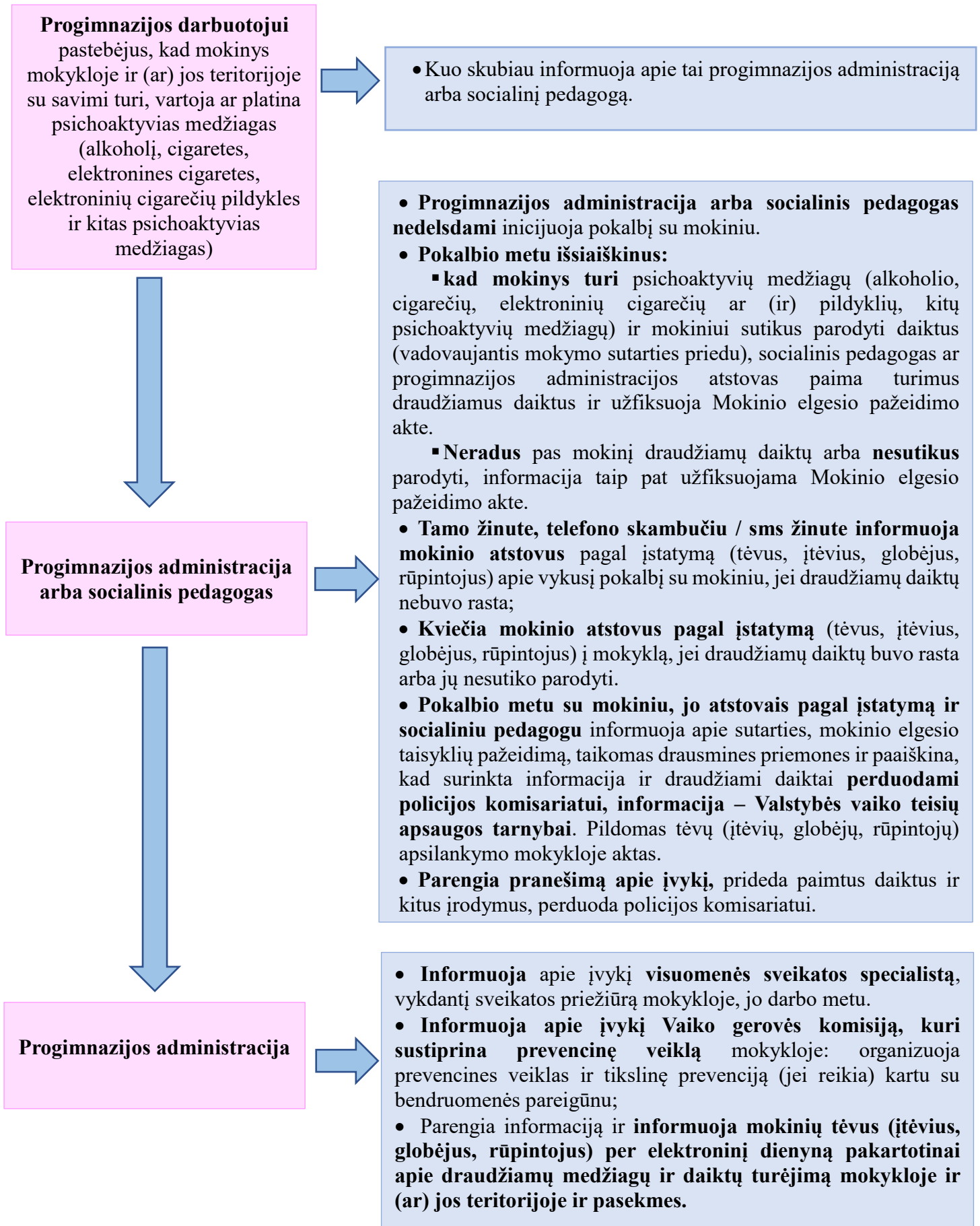
12.3. įpareigoja socialinį pedagogą arba psichologą rengti pokalbį apie tai kas įvyko atskirose klasėse ir tarp mokyklos darbuotojų. Akcentuojama, kad reikia laikytis nežeminančio, nesmerkiančio požiūrio į psichoaktyvias medžiagas vartojusį asmenį, jog jam grįžus į mokyklą būtų užtikrintas kuo sklandesnis įsitraukimas į mokymąsi.

13. Informacija apie vaikus, vartojančius psichoaktyvias medžiagas, neviešinama. Ši informacija prieinama tik tiems asmenims, kurie tiesiogiai susiję su problemos sprendimu, ir gali būti teikiama tik Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

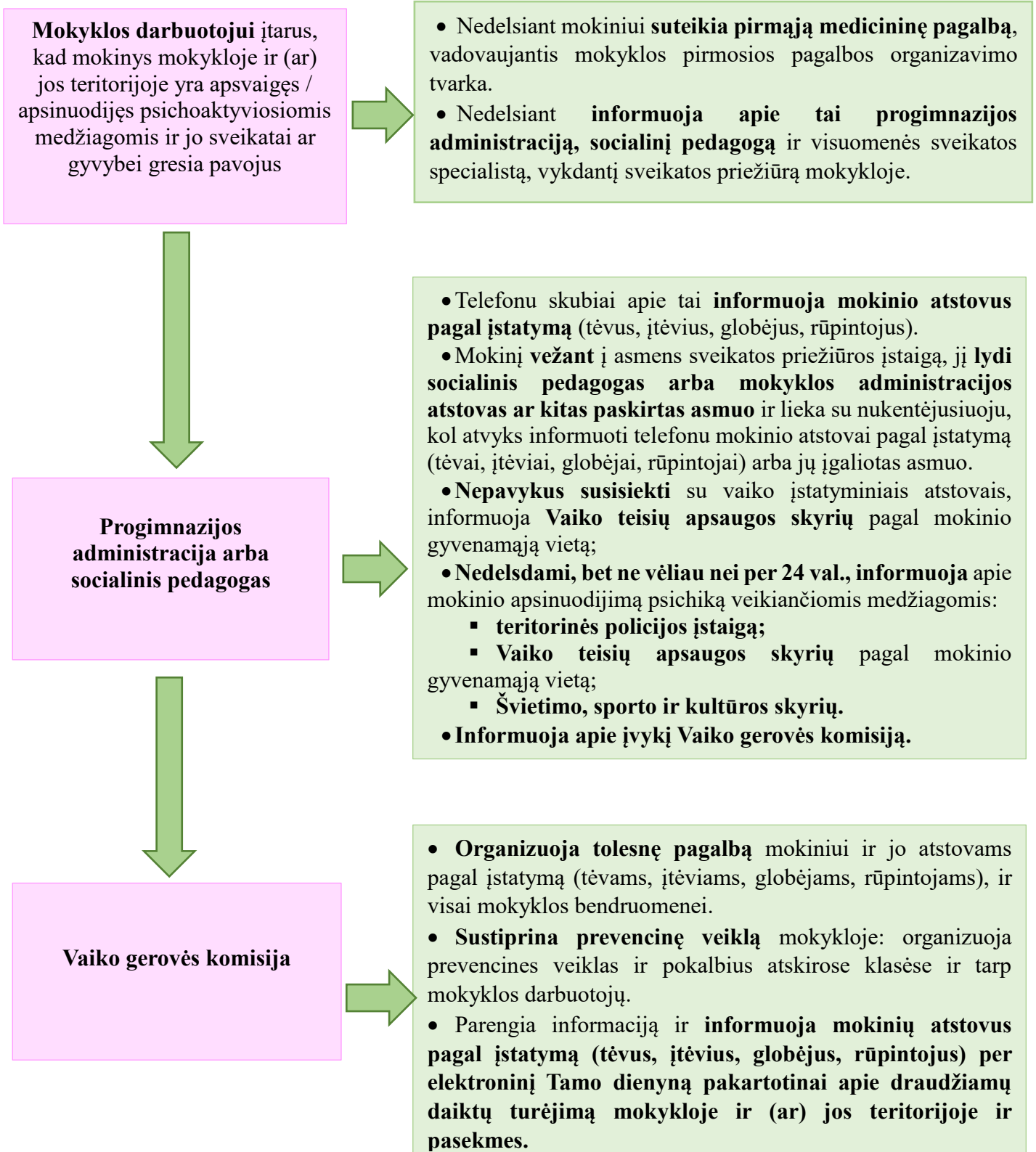
IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14. Socialinis pedagogas, psichologas, visuomenės sveikatos priežiūros specialistas vykdo psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevenciją mokykloje.
15. Aprašo pakeitimai ir papildymai tvirtinami Progimnazijos direktoriaus įsakymu.
16. Progimnazijos direktorius supažindina progimnazijos darbuotojus su šiuo Aprašu.
17. Klasių vadovai savo klasės mokinius pasirašytinai supažindina su Aprašu.
18. Klasės vadovai supažindina mokinių atstovus pagal įstatymą (tėvus, tėvius, globėjus, rūpintojus) su Aprašu pasirašytinai susirinkimų metu, per elektroninį Tamo dienyną.
19. Aprašo vykdymo kontrolę vykdo Progimnazijos direktorius.
20. Aprašas skelbiamas Progimnazijos interneto svetainėje <https://pamarys.silute.lm.lt/>

SITUACIJOS VALDYMO ALGORITMAS, KAI MOKINYS TURI SU SAVIMI, VARTOJA AR PLATINA PSICHOAKTYVIAS MEDŽIAGAS MOKYKLOJE IR (AR) JOS TERITORIJOJE

SITUACIJOS VALDYMO ALGORITMAS, KAI MOKINYS APSVAIGĘS / APSINUODIJĘS PSICHOAKTYVIOSIOMIS MEDŽIAGOMIS MOKYKLOJE IR (AR) JOS TERITORIJOJE

TOLESNĖS PAGALBOS TEIKIMO MOKINIUI, MOKINIO ŠEIMAI IR MOKYKLOS BENDRUOMENEI ALGORITMAS

Mokyklos visuomenės sveikatos priežiūros specialistas informuoja mokinį ir jo atstovus pagal įstatymą (tėvus, tėvius, globėjus, rūpintojus) apie asmens sveikatos priežiūros paslaugas ir psichologines konsultacijas teikiančias institucijas, įstaigas, organizacijas (*Įstaigų sąrašas, adresai, telefonai, teikiamos paslaugos*).

Mokyklos visuomenės sveikatos priežiūros specialistas. Esant pagrįstiems įtarimams ar faktams, kad mokinys vartojo psichoaktyvias medžiagas, informuoja mokinio atstovus pagal įstatymą (tėvus, tėvius, globėjus, rūpintojus) apie galimybę dalyvauti Ankstyvosios intervencijos programoje, inicijuoja susitikimus su tėvais ir vaiku, kad jie kreiptųsi dėl dalyvavimo programoje savanoriškai.

Mokyklos Vaiko gerovės komisija (VGK):

VGK posėdyje aptariamas mokinio elgesys kartu su mokinio atstovais pagal įstatymą (tėvais, tėviais, globėjais, rūpintojais), numatomi tolimesni mokinio elgesio korekcijos veiksmai (*Mokyklos bendruomenei individualiai ar grupėms rengia pokalbius, teikia rekomendacijas, esant poreikiui kreipiasi pagalbos į sveikatos įstaigą, švietimo pagalbos tarnybą, kitas įstaigas*).

Tinkamai informuojama mokyklos bendruomenė po įvykio. Socialinis pedagogas ar psichologas rengia pokalbius apie tai, kas įvyko atskirose klasėse ir tarp mokyklos darbuotojų.

Visi mokyklos bendruomenės nariai ir mokiniai turi žinoti, kad reikia laikytis nežeminančio, nesmerkiančio požiūrio į psichoaktyvias medžiagas vartojusį asmenį ir jam grįžus į mokyklą turi būti užtikrintas kuo sklandesnis įsitraukimas.

Informacija apie vaikus, vartojančius psichoaktyvias medžiagas, neviešinama. Ši informacija prieinama tik asmenims, kurie tiesiogiai susiję su problemos sprendimu, ir gali būti teikiama tik Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.